

Uredništvo v
Murski Soboti
....
Rokopise ne vrača
....
Izhaja vsako so-
boto in stane s
poštino vred za
celo leto 40 Din, za
pol leta 20 Din, za
četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravišтво v
Murski Soboti
....
Oglasi:
 cm stane 1 Din
Oglasi za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
75 para za 1 cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popust

12. štev.

Murska Sobota, dne 9. junija 1923.

I. leto.

Deklaracija naše vlade v notranji in zunanji politiki.

V našem parlamentarnem življenju zadnji čas ni bilo zaznamovati nikakih posebnih dogodkov. Dogodek odločilne važnosti za bodoče delovanje vlade in za postopanje opozicije pa je deklaracija, ki jo je dne 1. junija 1923 v skupščini podal ministerski predsednik Pašič. Govoril pa je takole:

„Spoštovani gospodje poslanci!

Po dolgoletni in težki vojni, v katero je bil posredno in neposredno zapleten ves svet, po zmagi nad nevarnimi sovražniki in po sklenitvi miru, je nastopila doba okrepitve in ureditve novega stanja.

Srbijo, ki je največ pretrpela in katero je sovražnik prvo napadel z namenom, da uniči njeno neodvisnost in jo podjarmi, je doletela sreča, da je rešila ne le samo sebe, ampak doživela je tudi razpad dednega sovražnika in uresničenje svojega najvišjega narodnega ideala:

Oslobojenje in ujedinjenje našega troimenega naroda.

Po sklenitvi senžermenske mirovne pogodbe, s katero je priznано ujedinjenje in sicer „Trajno ujedinjenje s Srbijo z namenom, da se ustanovi neodvisna jedinstvena država pod imenom kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev“, je nastopila doba mirnega dela in ureditve naše države. V prvi dobi silnega navdušenja naroda radi uresničenja njegovih idealov, so se žalobog mnoge stvari, ki bi se morale takoj urediti, niso rešile. Toda sedaj gospodje poslanci, ko imamo ustavo, ne bo prekasno, ako izkoristimo čas, prežeti prepričanja, da je prva in sveta dolžnost nas vseh, da čuvamo narod in državo pred neprijatelji in sovražniki in da uredimo državo po želji naroda. Zato je potrebno, da se lotimo rešitve onih poslov, ki so pod vplivom razmer postavljeni na dnevni red, ozirajoč se pri tem na zunanji in notranji položaj, ki je nastal po sklenitvi miru.

Gospodi poslanci! Napačno bi bilo, ako bi bili prepričani, da so se premagane države umirile, se sprijaznile z novim zgodovinskim položajem in iskreno priznale nove države, ustanovljene na principih narodnosti. Da je to resnično, se lahko takoj prepričamo, če premostrimo splošne mednarodne prilike Evrope.

Nobena izmed premaganih držav še ni neoporečno izpolnila svojih mirovni obveznosti, ampak odlašajo izplačila z raznimi izgovori, zahtevajo olajšave, podaljšanje rokov in izpembe. To zavlačevanje je napotilo Francijo in Belgijo, da sta sklenili s prisilnimi sredstvi izsiliti od Nemčije izvršitev mirovni obveznosti. Toda okupacija Poruhraja in njegove okolice je izzvala pasivni odpor delavstva in industrijalcev, posebno administrativnih nemških uradnikov, kar je imelo zopet za posledico ostrejšo mere od strani okupacijskih čet, da se tako zlomi pasivni odpor. Spor med Francijo in Belgijo na eni in Nemčijo na drugi strani za izpolnitev mirovne pogodbe, vznemirja javno mnenje

po vsem svetu. Ker pa je Srbija doprinesla še večje žrtve kakor Francija in Belgija, je najbolj interesirana na tem vprašanju, ker je od njegove rešitve odvisno izplačilo 5% vojne odškodnine od svote, ki jo mora plačati Nemčija. Ojunačeni vsled postopanja Nemčije sta tudi Madžarska in Bolgarska zahtevali, naj jima zavezniki olajšajo izplačilo vojne odškodnine tako, da se podaljša rok in omogoči najetje inozemskega posojila. Vsi ti pojavi naj nam bodo opomin, da se ne vdajamo brezbržnosti. Naša dolžnost do naroda, ki je toliko žrtvoval za oslobojenje in ujedinjenje, je zato, da čimprej rešimo razne neodložljive državne potrebe.

Kraljevska vlada, ki je odgovorna za sigurnost države in ohranitev miru, se je zato potrudila, da je stopila v zvezo z onimi državami, ki jim grozi ista nevarnost. Delujoč v duhu miru in pravice, je kraljevska vlada predložila narodni skupščini

I. zakon o narodni vojski,

ki skrajšuje posameznim vrstam rok službovanja, s čemur pa ne bo zmanjšana sposobnost in pripravljenost vojske.

V dosego sigurnosti in neodvisnosti na zunaj pa bo treba rešiti še razne druge zakone, ki so istotako važen pogoj za nacionalni obstoj in razvoj države in za njeno notranjo konsolidacijo.

Tako moramo pristopiti izenačenju onih zakonov, ki so najvažnejši za državno življenje. V prvi vrsti gre za

II. zakon o državnih uradnikih.

Uradništvo predstavlja državne organe, od katerih vestnega, marljivega in poštenega dela so odvisni mir, red in zadovoljnost državljanov. Vlada bo zato še to sezijo predložila zakon o činovnikih gradjanskega reda, o ureditvi invalidskega vprašanja, da se tako oddolži žrtvam svetovne vojne.

Rešiti treba dobrovoljsko vprašanje s kolonizacijo dobrovoljcev v opustošenih krajih. Med vsemi zakoni, ki jih namerava rešiti skupščina, pa zavzema prvo mesto

III. zakon o izenačenju davčnega sistema.

Vsi državljanji naj plačajo davke po svojih davčnih sposobnostih, da bo tako mogoče kriti potrebne državne izdatke.

Gospodje! Dovolite, da imenujem zakonske projekte,

o katerih smatra vlada, da jih je treba rešiti čimprej. Ti bi bili: 1.) zakon o uradnikih in drugih državnih uslužbencih v zvezi z redukcijo; 2.) zakon o vojski in mornarici; 3.) proračun za leto 1923|24 s finančnim zakonom in določitev rednih in izrednih doklad na obstoječe stavke, dokler se ne izvede zakon o izenačenju davkov za celo državo; 4.) zakon o invalidih; 5.) zakon o izenačenju srednješolskega pouka v državi in ustanovitev gospodarskih šol; 6.) zakon o izenačenju sodniškega položaja; 7.) zakon o organizaciji sodnikov radi izenačenja pravosodnega položaja; 8.) zakon o prometnem oseboju, o zemljoradniških kreditih, o zavarovanju posevkov in živine; 9.) zakon o gradnji

cest, o ureditvi agrarnih odnošajev in naseljevanja; 10.) gozdarski zakon in zakon o pogozdovanju; 11.) zakon o ureditvi centralne uprave, o zmanjšanju števila ministrov; 12.) zakon o štampi, društveni in zborovalni svobodi; 13.) zakon o upravi in samoupravi mest; 14.) zakon o prenosu zemeljskih ostankov umrlih in padlih med vojno v inozemstvu.

Na vse te zakone polaga vlada veliko važnost in naša želja je, da se vsi ti projekti izvrše v prvi skupščinski seziji, da tako znatno doprinesemo k notranji konsolidaciji in omogočimo, da se potem skupščina posveti trgovskim, prometnim in ostalim vprašanjem.“

Ta deklaracija je sila važna za pravilno razumevanje političnega položaja v naši državi. Ta govor bo tudi narekoval smer delovanju opozicijskih strank. Zato prinašamo Pašičev govor v celoti.

Načrt vlade je dober. Dela so si nprtili dovolj. Je-li pa pridejo preko prvih dveh zakonov gladko, to je vprašanje, ki bodo nanj z glasovanjem odgovorili poslanci protivladnih strank. Vsekakor pa lahko rečemo, da bo delovanje skupščine odslej zanimivejše kakor pa je bilo doslej, ko so se pretresale zvečine le same formalnosti, ki so zanimali le poslance same, ne pa nas, ki hočemo dejanja.

Domače vesti.

Murska Sobota. Gledališka predstava. Tukajšnje učiteljstvo uprizori v sredo dne 13. junija v dvorani g. Ditriha trodejanko „Stari grehi“. Je to moderna veseloigra znanega češkega pisatelja dr. Štolbe, ki se zbog svoje zanimive vsebine v zadnjem času igra skoraj na vseh večjih odrih. Vstop mladini ni dovoljen. Čisti dobiček se uporabi za zavetišče Ferijalnega Saveza v Murski Soboti. Začetek točno ob 20. uri (8. uri zvečer).

Sokolsko društvo v M. Soboti ima svoj 3. društveni nastop, združen z veliko vrtno veselico v parku grajščine Szapary dne 8. julija 1923. Zdravo! Odbor.

Invalidska veselica v M. Soboti minolo nedeljo je dobro uspela. Udeležba je bila velika. Vrt in dvorišče gostilne „Slon“ sta bila natlačeno polna. Ljudstvo je pokazalo vso naklonjenost napram tem, ki so posebno hudo občutili vojno ter se telesno pohabljeni in bolni vrnili iz vojne ali pa se sploh niso vrnili in doma ostavili vdove in sirote. Država skoraj nič ne skrbi za te nesrečneže. Zato si pomagajo s prireditvami. Bolje bi pa bilo, da bi prihodnjo prireditev imeli v lastni režiji, kajti od takih prireditev imajo korist navadno le gostilničarji. Kajti invalidsko udruženje ima dobiček le od vstopnine, konfetijev in tombole. Mislimo, da se je odiralo brez vednosti gostilničarja. Za dunajski zrezek s salato se je plačalo 20 Din, za 25 p vreden košček kruha pa 1 Din.

Nekateri gostilničarji v M. Soboti menijo, da lahko točijo pijače in prodajajo jedila po višjih cenah, kakor v Mariboru. V marsičem so cene pretirane. V krasni

zdraviliški restavraciji v Radincih so n. pr. cene znatno nižje kakor po tukajšnjih beznicah. Gostje se sicer pritožujejo, a naši gostilničarji se za te pritožbe zmenijo baš toliko, kakor črnelavski cigani za lanski sneg. Cene so skoraj v vseh tukajšnjih gostilnah pretirane, to pa zaradi tega, ker je premalo konkurence. Nad 3000 duš broječa Murska Sobota ima pravzaprav le 4 gostilne in 2 kavarni. Ostale 4 gostilne so beznice, ki sploh ne zaslužijo imena „gostilna“. Ne bi torej bilo napačno, ako bi se otvorila pri nas še kaka nova gostilna.

Okrožni agrarni urad v Murški Soboti je ukinjen. Posle agrarne reforme na prekmurskih veleposestvih bo odslej vodil okrožni agrarni urad v Mariboru.

Murska Sobota. Štiriletnica realne gimnazije v Murški Soboti. Realna gimnazija v Murški Soboti se je razvila s tekočim letom v popolno nižjo gimnazijo. Ta obletnica se bo primerno proslavila. V nedeljo, dne 17. t. m. bo ob 11. uri dopoldne telovadna akademija v Szaparyjevem parku, na Vidov dan, dne 28. t. m., pa bo v Kino-dvorani slavnostna predstava z nagovori, deklamacijami, petjem in Gogoljevo igro „Revizor“, katero bodo igrali dijaki zavoda. Starše in vse vse prijatelje mladine opozarjamo na obe prireditvi. Predstavi bodeta brez vstopnine, pač pa se bodo pri obeh prireditvah sprejemali prostovoljni prispevki za „Dijaško kuhinjo“ v katere korist se bodeta vršili obe prireditvi. Obenem opozarjamo na razstavo dijaških risb, ki bo otvorjena na Vidov dan v gimnazijski telovadnici. Vstop za vsakogar prost.

Murska Sobota. Sprejemni izpiti za I. razred državne realne gimnazije v Murški Soboti se bodo pričeli v poletnem roku v soboto, dne 30. junija t. l. ob 9. uri predpoldne. Zahteva se: iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga mora pridobiti v prvih štirih letih ljudske šole; iz slovenščine spretnost v čitanju in pisanju, početni nauki iz oblikoslovja, poznavanje pravopisnih pravil, razčlenitev prosto razširjenega stavka; iz računstva izvežbanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili. Izpita iz krščanskega nauka se oprosti, kdor ima v izpričevalu „dobro“ ali „prav dobro“. Za sprejemni izpit se naj prijavijo učenci (učenke) 23. ali 24. junija predpoldne v ravnateljevi pisarni ali pa pismeno do 30. junija. Predložiti morajo rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Starost najmanj 10 let, dovršenih vsaj do konca leta 1923. Ponavljjanje sprejemnega izpita v istem letu na isti ali drugi srednji šoli ni dovoljeno. Ravnateljstvo drž. realne gimnazije v Murški Soboti.

Radinci. Županstvo Radinci objavlja sledeče: Gosp. Jurij Hildebrand ml. podaril je tukajšni občini brezplačno del zemljišča blizu kolodvora, ki naj služi kot stavbišče našemu okrožnemu zdravniku g. dr. Sedlačku. Za ta veledušni dar mu izreka občinski odbor najiskrenejšo zahvalo. Vrlemu, za svoj poklic vnetemu in izvrstnemu zdravniku je dana s tem temeljna podlaga, da si postavi, -- po mnogih šikanah in preganjanju, -- v prid trpečega prebivalstva, v našej sredini svoj lastni in stalni dom.

Ljudstvo in zdravje.

Knjige pišejo in zdravniki nam pripovedujejo in dan za dnevom potrjujejo, da je danes nad 60% ljudi nezdravih. Nevesel pojav! A kje mu tiči vzrok? Nekateri pravijo, da so temu krive pred vsem današnje slabe gospodarske in socialne razmere, pod katerimi ljudje več ali manj skoraj vsi trpijo. Drugi zopet menijo, da so to posledice dolgotrajne vojne. Ne dvomim ni najmanj, da sta to glavna vzroka bolezni. Vendar pa mislim, da je eden najvažnejših vzrokov tolikim boleznim nesnaga, katere je na žalost povsod preveč. Obhodil sem že marsikatero vesnico — in ne samo tu v Prekmurju, ampak tudi onstran Mure. Priznati moram, da sem ponekod našel vse lepo snažno, toda zvečine sem našel po vseh hišah isto nesnago: smetje, pomije, staro umazano obleko in perilo, neočiščene črevlje, ki so čakali že mesece na roko in na krtačo, ki bi se jih usmilila. In tu baš tičijo kali raznim boleznim. In to ni prav! Vsakdo bi

V Sebeborcih je imenovan za gerenta g. Josip Lutar.

Važno za občine Veščica, Polana in Lukačevce. V svrhu naprave nove zemljiške knjige za katastralne občine Veščica, Polana in Lukačevce se bodo vršile poizvedbe na licu mesta in sicer vsikdar v občinski pisarni dotične občine. Za Veščico se vršilo poizvedbe od 25. junija dalje, za Polano od 23. julija dalje, za Lukačevce pa od 16. avgusta naprej. Delo vodita sodnik g. dr. Kravina in sodni nadoficijal g. Novak.

Satahovci. V ponedeljek, 28. maja t. l. je posestnik Ružič iz Satahovec z več drugimi vozniki vozil kamenje iz Gornje Lendave. Po kmečkih navadah se ob prilikah večjih voženj pije več kot je potrebno. Tudi Ružič in njegovi pomagači so si privoščili vina čez mero. Preveč zavžita pijaka pa je rodila nesrečo. Vinjeni Ivan Kodila iz Satahovec je namreč med vožnjo v Rankovcih, ko je hotel na vozu sedečega Ružiča iz spanja zbuditi, da bi ne padel pod voz, sam padel pod nakladen voz kamenja. Kolo (potač) mu je šlo preko trebuha. Prepeljali so Kodilo v bolnišnico v Mursko Soboto.

Fokovci. Redek slučaj. 5 roparjev je v nedeljo, 27. maja zvečer na cesti pred šolo v Fokovcih napadlo Pavla Feldvari iz Sela. Vzeli so mu denarja 110 K in zginili v kmici. V ponedeljek, 28. maja pa je šel Pavel Feldvari s svojim očetom na sejem v Pucince. Tu pa sta naletela na enega iz med napadalcev, ki ga je oropani Feldvari takoj spoznal. Obvestila sta takoj orožništvu, ki je tega „sejmarja“ takoj zgrabilo in odvedlo v M. Soboto.

Beltinci. Tukajšnje stanovsko obrtno društvo je hotelo minolo nedeljo prirediti vrtno veselico v Huber-jevi gostilni. Z 19. maja je društvo vložilo na okrajno glavarstvo v Murški Soboti prošnjo zaradi te prireditve, toda rešitve ni prijelo nobene. Dne 2. junija popoldne pa je prišel nakrat orožnik g. Gobec naznaniti, da je okrajno glavarstvo v M. Soboti odredilo dovoljenje za prireditev in da se veselica ne sme vršiti. Društveni predsednik g. Neubauer se je takoj podal v M. Soboto, da na okr. glavarstvu intervenira, da se veselica dovoli. Dosegel pa ni ničesar. G. komisar dr. Bratina mu je odvrnil, da veselice ne more dovoliti, ker društvo ni navedlo, v kakšen namen se bo porabil čisti dobiček. Postopanja okr. glavarstva ne moremo razumeti. Tukajšnje obrtno društvo se že dalje časa trudi, da dobi sredstva za ustanovitev obrtno-nadaljevalne šole v Beltincih. Mar to ni idealen namen? Ali ni lepo od tukajšnjih mojstrov, da se zanimajo za napredek vajencev, ki jim je obrtno-nadaljevalna šola tako nujno potrebna. Saj so današnji vajenci vsled nerednega ljudsko-šolskega pouka tekom vojne itak mnogo izgubili in bi bila dolžnost oblasti in ne samo nas mojstrov, da pospešujemo usta-

se moral zavedati škodljivosti nečistoče v sobah, predvsem v kuhinjah in v spalnicah. Siromak in bogatec — za oba velja to v enaki meri. Zlasti pa še po mestih in v večjih vaseh, kajti po manjših vaseh že čisti zrak ugodno vpliva na zdravje in ovira razvoj raznih bolezni, kajti v nečistem zraku, kakor so ga polna vsa mesta in večja selišča, je nebroj bacilov, ki se zlasti deca hitro lotijo.

In še nekaj! Okna odprimo! Tudi ponoči. Zunaj je najlepši dan, najkрасnejša noč, naše kmetice (vertinje) pa imajo močno zaprta in zatrta okna in vrata, da ne bi moglo priti kaj svežega zraka v sobe. Tudi po noči naj bodo vsaj zgornja okenca odprta. V jutro, pa stopi takoj k oknom in je „odpri vsa na stežaj. Med pospravljanjem, pometanjem in otepanjem prahu imej vse odprto. Prahu ne trpi v sobi! Prah je največji sovražnik vsakega živega bitja, za človeka pa je prah naravnost strup.

Kuhinja naj bo čista. Dobra gospodinja ne sme trpeti, da se po kuhinji valjajo po več dni stari ostanki jedil. Jedilno in kuhinjsko

novitev šole, kakor jo imamo mi v mislih. Zato pač ni bil umesten ukrep okrajnega glavarstva v M. Soboti. Društvo je imelo mnogo izdatkov s pripravami za veselico. Kdo jim je povrne? — Objavljamo ta dopis, ki smo ga prejeli iz vrst beltinskih obrtnikov. V interesu naše uprave je, da okr. glavarstvo to zadevo pojasni. Besedo ima torej okr. glavarstvo v M. Soboti.

Kam pojdemo ob nedeljah? V Radince, v zdraviliško restavracijo, kjer je prvovrstna kuhinja in kjer se točijo izborna vina in piva. Cene so za 30% nižje kakor v Murški Soboti. Krasen park nudi ljubiteljem narave dovolj razvedrila. Slatina na razpolago pri izviru. Mnogo gostov iz vseh krajev je že prispelo. Divna veranda. Kopališče. Iz Murske Sobote vozi avtobus. Najlepši izlet za Sobočane.

Sobočkemu dopisniku „Orjune“. V svoji predzadnji številki ljubljanske „Orjune“ ste na moj članek v 7. številki „Našega doma“ dali „skladen“ odgovor: „Prvi ricinus dobi A sinu S“. Sprejemem gornji „skladen“ odgovor kot kulturni dokument sobočkih prvoboriteljev jugoslovenske nacionalistične misli. Upam pa, da bo proti ujedinjajočemu ricinusu uspešnejše delovala moja „klistirka“. A. — S.

Čudno postopanje nekega gostilničarja v Murški Soboti. V neki tukajšnji gostilni plačuje ena vrsta gostov za prehrano mnogo več kakor druga. Res nečuvano postopanje, ki je možno samo v Murški Soboti.

Gornja Radgona. Sokolsko društvo v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 1. julija 1923 „Sokolski dan“. Nastopijo vsa društva murskega okrožja, vsi oddelki članstva, gojenk in naraščaja. Zaključno telovadno točko bo tvorila skupina vseh društvenih oddelkov. Po telovadbi ljudska veselica z raznovrstnim vzporedom. Vsa prireditve se vrši v novourejenem parku pri Muri. — Zdravo! Odbor.

Tedenske vesti.

Darovi Jugoslovenski Matici. Kr. pol. oddelek v Murški Soboti nam je izročil 1 poročni prstan, najden pred 1 letom, ker se izgubitelj kljub javni razglasitvi ni oglasil. G. Štefan Bagola je poslal 25 Din, ker se mu je ob priliki blagoslovljenja zvona dovolila plesna zabava. Plemenitim darovalcem se podružnica najtopleje zahvaljuje.

Naš dinar se dviga. Pred kratkim je naš dinar veljal na borzi v Curihu le 5-60 stotink franka. Sedaj se približuje že 7. stotinki. V istem razmerju pada vrednost dolarja, kar je za številne „Amerikance“ v Prekmurju neprijetno. Veselimo pa se tega mi drugi, ki nimamo dolarjev. Upamo namreč, da se bodo sedaj cene znižale, zlasti oblačilom.

orodje naj bo umito in čisto. Vse naj bo shranjeno na svojem mestu, ne pa raztepeno po raznih stolih, omarah in celo na tleh. Čedno obriši vilice, nože in sploh vse, da ne zarjavi. Izgovor gospodinje, da nima časa za tako delo, je jalov. Za čistočo mora vsikdar biti dovolj časa. Gospodinja, ne trpi, da ti kdo pljuva na tla. Omisli si pljuvalnike. Gospodarja svojega pa pregovori, da poskrbi za tla iz desk ne pa iz zemlje, ki se sploh nikdar ne dajo pošteno čistiti.

Naše gospodinje, mi naj ne zamerijo, če sem nekoliko izdal, kako izgleda v njih domačiji. Nisem tega storil v zlobnem namenu, ampak edinole za to, da opozorim na največji zaklad, na največje veselje: na ljubo zdravje, ki mu škoduje največ nesnaga, koristi pa snaga in to mnogokrat več kakor pa vsa zdravila in dragi zdravniški recepti. Ako si bo vsaj nekaj gospodinj vzelo te besede k srcu, potem bo imel zadoščenje pričo teh vrstic.

J. Majzelj iz Dolnje Lendave.

Književna tombola Jugoslovenske Matice. Prvi dve številki, ki sta se izžrebali prilikom prve književne tombole Jugoslovenske Matice, sta 25 in 64. Kdor ima ti dve številki na kateri svoji tablici v eni vodoravni vrsti, ta je zadel dobiček tombole.

Grof Szapary prodaja svojo veleposestvo nekim Angležem. Tako se govori po Murski Soboti. Ako je to res, potem seve z agrarno reformo ne bo ničesar.

Radiča se boje, da jim ljudstva ne bi zmešal. Ker je imel Radič v Sloveniji in v Prekmurju nekaj shodov, se razburjajo nekateri naši slovenski časopisi. Naravnost smešnost smešno, kakor, da bi Radič ne smel pri nas govoriti. Zakaj pa se nikdo ni zgražal nad tem, da je sedanj minister Stojadinović govoril v Sloveniji. Še celo v to pozabljeno Prekmurje je prišel, da si nekaj glasov (votumov) nalovi. Radič in Stojadinović nista Slovenca, toda Jugoslovena sta. Zakaj bi torej ne prirejala shodov pri nas. Demokratski listi pišejo, da so slovenski klerikalci v velikih skrbeh za svoje volilne okraje da bi jim jih Radič ne prevzel. Ne verujemo, da bi se slovenski klerikalci, ki imajo močno in disciplinirano politično organizacijo, tako strašno bali Radičeve konkurence. Pač pa se je lahko bojijo razne napredne stranke, ki menijo, da so dovolj storile za politično probujanje naroda, če ob volitvah vržejo par tisoč kil plakatov in časopisov med volilce. Dosledno, nesebično delujoči stranki se ni treba bati nobenega političnega nasprotnika in torej tudi Radiča ne. Zaradi nas naj Radič vsako nedeljo priredi shode v Prekmurju, ako se mu le zljubi. Ako bo njegovo delovanje ljudstvu v hasek, potem zasluži, da mu volilci pri prihodnjih volitvah še v večji meri dajo svoje glasove. Ako pa njegovo delovanje ljudstvu ne bo koristilo, potem pa smemo biti prepričani, da pride kmalu tisti dan, ko izgine iz političnega obzorja stranke HRSS ali kakor jo domače imenujemo: Radičeva stranka.

Kraljevci in republikanci. Pri nas delajo preglavico razni republikanci, zlasti Radičevci, a na Francoskem, ki je republika, pa nagajajo vladi kraljevci (rojalisti). Imajo svojo organizacijo. Minoli teden je več rojalistov napadlo 3 republikanske poslance in dva njiju težko ranila. Policija je dognala, da gre za rojalistično gibanje, ki je razširjeno po celi Francoski. Navolili so se torej že republike in bi zopet radi imeli kralja. Ljudje so res čudni, vedno hočejo nekaj novega.

Cene živini so zadnje dni vsled povečanja izvoza zopet poskočile.

Žitni trg v Novem Sadu: pšenica 430 Din, ječmen 285 Din, oves 287.50 Din, koruza 253 Din, pšenična moka (št. 0) 637 Din.

Tihotapstvo z zlatom na madžarsko-jugoslovenski meji v prid Madžarske je strašno razpaslo. Mnogo tihotapcev so že zaprli in jim odvzeli zaplenjeno blago, ki zapade državni blagajni.

Izseljevanje v Ameriko. Generalni izseljeniški komisariat objavlja sledeče: Zadnji čas se opaža med osebami, ki se nameravajo izseliti v Zedinjene države Severne Amerike, velika nestrpnost. Hodijo na pristojna oblastva, zlasti na generalni izseljeniški komisariat v Zagreb, zahtevajoč potne liste. Ker pa kvota za našo državo še ni objavljena, ne more izdajati gornji komisariat odobrenja za izseljeniške potne liste. Zaradi tega je za sedaj brezuspešna vsaka druga prošnja in proizvodba. Prizadeti naj uvažujejo to objavo, da se ognejo nepotrebnim stroškom in potom.

Preseljevanje v Ameriko. Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu naznanja: V Chicagu izhajajoči list „Hrvatski Glasnik“, priobčuje v eni zadnjih številki daljši informativni članek, v katerem dokazuje, kako nevarno in brezuspešno je, če skušajo naši izseljenci priti v Zedinjene države preko sosednjih držav, ko je določena kvota za našo kraljevino že izčrpana.

Članek veli med drugim: Mnogi naši izseljenci so, ker vsled izčrpane kvote niso mogli dobiti viza amerikanskega konzulata za Zedinjene države, prosili in tudi dobili izseljeniški potni list za Meksiko ter se s tem potnim listom dopotovali v prepričanju, da se bodo s tem, da potujejo preko Meksike, mogli izogniti strogim priseljeniškim zakonom Zedinjenih držav. Taki izseljenci postajajo le žrtve strogosti teh zakonov. Kot primer navaja članek nastopno: Nedavno je bilo v županijski ječi (County jail) v Baredu, ki leži ob južni meji Zedinjenih držav proti Meksiki, zaprtih okoli 40 Bolgarov, ki jih je ujela straža Zedinjenih držav in ki so bili nato vsi vrnjeni v Bolgarijo. V imenovani ječi se nahaja tudi več izseljencev iz naše kraljevine, ki so hoteli priti v Zedinjene države nezakonitim potom. Pripomniti je še, da se morejo oni, katerim je uspelo, priti na tak način v Zedinjene države, po amerškem zakonu aretirati tekom petih let in deportirati v oni kraj, odkoder so prišli. Zaradi tega se opozarjajo naši izseljenci na te slučaje in na posledice in škodo, ki jih čakajo, ako hočejo na tak nezakonit način prekoračiti meje Zedinjenih držav.

Pri Jadranski banki shranjene rentne knjižice naj se dvignejo. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja: Po zaprosilu Jadranske bank, podružnice v Ljubljani, oddelek za repatriacijo, z dne 23. maja 1923 se pozivljajo stranke, ki so svojčas tej banki radi repatriacije oddale rentne knjižice poštne hranile na Dunaju v vojnem posojilu, a knjižice še niso dvignile, da jih dvignejo pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani ali pa jih od nje pismeno zahtevajo. Za umrle lastnike naj prevzamejo knjižice ali jih pismeno zahtevajo njih dediči. Če zapuščinska obravnava še ni končana, naj pa dediči prijavijo knjižice zapuščinskemu sodišču, da jih to rekvirira od Jadranske banke.

Kuponi predvojnih negažiranih a. o. dolgov. Oddaja kuponov k obveznicam predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-Ogrske. Finančna delegacija objavlja službeno, da so se morale po razpisu generalne direkcije državnih dolgov v Beogradu z dne 14. maja t. l. D broj 9626 obveznice predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-Ogrske oddati s kuponskimi polami vred. Kdor bi kuponskih pol ne bil oddal obenem z obveznicami, naj jih torej pošlje naknadno neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

Na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične polletni podkovski tečaj dne 1. julija 1923. Pouk je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter dobivajo prosto stanovanje. Za hrano in za učne knjige pa morajo sami skrbeti. Kovaški pomočniki naj ne zamudijo ugodne prilike in naj se prijavijo za ta tečaj. Prošnje je vložiti do 15. t. m. na ravnateljstvo državne podkovske šole. Prošnje je kolkovati z 13 Din, priloge z 1 Din. Prošnji je treba priložiti krstni list, domovnico, zadnjo šolsko spričevalo, učno spričevalo, npravstveno spričevalo ter uboštveni list.

Vinski trg. V Sloveniji se tržijo vina od 9—15 Din za liter, zadnje hladno vreme ni povoljno za razvoj vinogradov. Kmetska vina v hrvatskem Zagorju 3—4 Din, stara vina 7—10 Din, črna vina 7—9 Din, na madžarskem so cene vina narasle. 8 odstotna vina 50—60 Km, veleposestniška vina 70 Km, samorodska vina 140—160 Km, 13 odstotna 180—200 Km za liter.

Po svetu.

Madžarska agitacija v inozemstvu. V Oxfordu na Angleškem obstoji neka liga za samoodločbo Madžarske. Te dni je ta liga izdala oklic na prebivalstvo Angleške. Plakatoriali so te oklice po mestih in tudi po cerkvah. Oklic pravi, da je trianonska mirovna pogodba v Srednji Evropi ustvarila nevzdržljiv in resen položaj. Pravi, da ima Madžarska nalogo, braniti zapadno civilizaciji. Trdi, da je Madžarska izgubila dve tretjini svojih zemelj in da nad 3 milijone Madžarov ječi pod jarmom balkanskih narodov. Mala antanta — tako jadicuje oklic — hoče Madžarsko razkosati in pograbit za sebe. „Mi Angleži“, tako konča ta manifest, „moramo zabraniti, da izbruhne nova vojna, to pa je mogoče le, ako zahtevamo temeljito revizijo trianonske mirovne pogodbe“. — Kakor se vidi, gospodje Madžari še vedno sanjajo o svojem velikem „orszagu“. Mi jim tega ne zamerimo, ker razumemo, da se tisti, ki je včeraj jahal konja, danes ne more zadovoljiti z mulo. Toda, da bi mi slovenski Prekmurci še kedaj zopet prišli pod njih grofovsko komando, tega si ne

želimo. Borili se bomo tudi mi. In če se nas je leta 1919 le par desetina v legijah borilo za odcepitev Prekmurja od Madžarske in za priključitev k Jugoslaviji, potem na ta njihova liga v Oxfordu ve, da se nas bo v bodoči vojni na tisoče in tisoče Prekmurcev borilo ob stranjugoslavije in če treba, tudi v kakih prostovoljnih četah, da si ohranimo svobodo, ki smo si jo priborili izpod jarma madžarskih grofov.

Nemška Avstrija si najme za 650 milijonov zlatih kron posojila. Doma se bo podpisalo 65 milijonov, v Švici se računa na 15 milijonov, v Ameriki pa 125 milijonov. Ostalo bodo dale druge države, zlasti Angleška, Italija in Francoska.

Francozi v Nemčiji. V Porurju so francoska in belgijska sodišča od zasedbe naprej pa do srede maja meseca obsodile mnogo oseb na kazni na svobodi in v denarne kazni. Razni obsojenci so dobili, ako kazni vštujemo, skupaj 646 let ječe ali zapora ter 1.314 milijonov mark denarne kazni. Razun tega je bila 1 oseba obsojena na smrt 1 pa na dosmrtno prisilno delo.

Tudi v Nemški Avstriji demonstrirajo uradniki zaradi prenizkih plač.

V Petrogradu v Rusiji je požar uničil znamenito Marijino gledališče, kjer je bila svojčas carska opera.

Na Madžarskem je nastopila po vsej veliki ravnini izredno huda suša.

Listnica uredništva.

Gospodu I. P. v Ljubljani. Vprašate nas, bi li bila v Murski Soboti ugodna tla za kinopodjetje. Po našem mnenju: da! Sicer imamo tu že neko podjetje, vsekakor pa bi Vi dobro uspeli. Ker imate dovolj glavnice, bi lahko zgradili večje poslopje. Podpirali Vas bomo, to se razume. — **G. K. S. v Mariboru.** V Vaši stroki je v Murski Soboti že nekaj obrtnikov, vendar bi utegnili pri nas dobro uspevati. Pridite osebno. Prinesite seboj priporočilo mariborske krajevne organizacije NSS, sicer Vam tukajšnja organizacija ne pojde na roko. — **J. N. v D. Lendavi.** Obrnite se do kakega poslanca.

Uredništvo.

Koliko je vreden naš Dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
1 švicarski frank stane	18.— D	18.— D
1 laška lira	4.73 „	4.71 „
1 francoski frank	6.30 „	6.25 „
1 češka krona	2.91 „	2.90 „
1 nemška marka	0.46 „	0.46 „
1 avstrijska krona	0.13 „	0.13 „
1 ogrska krona	0.02 „	0.02 „
1 rumunski lej	0.50 „	0.47 „
1 dolar	96.— „	95.— „
1 angleški funt	461.— „	459.— „
1 poljska marka	0.04 „	0.04 „

Ugodna prilika!

Po nizkih cenah izdelujeta obleke po najnovejšem kroju krojača Ahčin in Lajnšček v Murski Soboti, Cvetna ul. 92

Amerikanci! Na prodaj je vinograd blizu Celja. Krasen razgled na mesto in planine. Lična hišica, nova klet, oboje na novo zidano in z opeko krito. 3000 trt na ameriški podlagi, nov nasad. Nekaj malega je je njive in gozda. Cena 105.000 Din. Ponudbe na upravništvo „Naš dom“.

Pohišstvo za eno spalno sobo je na prodaj. Pohišstvo je iz mehkega lesa, belo pobarvano (lakirano), skoraj popolnoma novo. Pohišstvo je na ogled pri g. Žaliku v gradu v Murski Soboti.

Letoviščna restavracija

RADINCIH

jutri v nedeljo otvoritev kopališke sezone z vrtno veselico.

KAVARNA BOROŠ v MURSKI SOBOTI

se priporoča vsem, ki prihajajo po poslih v Mursko Soboti.

Na razpolago so slovenski, hrvatski, srbski, madjarski in nemški časopisi.

2 biljarda!

Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štinkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térapapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti
Slovenska ulica

Učenec

se sprejme v trgovini z železom Karl Halbärth v Gornji Radgoni, Spodnji griz.

Vsakojake glasbene instrumente (godala) popravlja po nizki ceni

Ivan Horvat, kapelnik v Černelavcih pri Murski Soboti.

Priporoča se zlasti gg. učiteljem.

Črevlji, cipeli! Črevlji, cipeli!

Izdelovalnica obutev vseh vrst

D. Roglič, Maribor

Koroška cesta 19 Telefon 157

Zahtevajte ilustrovani cenik!

Štofe, cajge, platno in vsefele blago po najnižji ceni vsikdar dobiti pri

Štefanu Smodiš
trgovina z manufakturnim blagom
MURSKA SOBOTA
GLAVNI TRG.

Ure popravlja **VACLAV PLAČEK,**
urar v Murski Soboti
na Aleksandrovi cesti.
Solidno delo! — Priporoča se cenj. občinstvu!
Zmerne cene!

Krojači in krojačice!

Razpošiljam krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. Kroje izdelujem po doposlani meri in po serijah normalnih mer.

Knafelj Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo
LJUBLJANA, Križevniška ulica št. 2/1.

10% falejše kak kješteč!

Kose, žreblje (cveke), lopate, rasoje

vsefele zelezino,

kuhinjske posode

galico (galicijo)

rafijo

svinjsko mast

ščista sveže (friško) tikvino olje

vse fele melo (moko)

vsako špecerijsko blago

dobite pri

ČEH in GAŠPAR

v MURSKI SOBOTI

na Lendavski cesti

vsikdar

10% falejše kak kješteč!

ROSIJA-FONSIER

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital 5.000.000 dinarjev.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ul. 2.

Družba izvršuje zavarovanje vseh vrst:

zavarovanje proti požaru,

zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod,

zavarovanje proti škodi po toči,

zavarovanje proti vlomom in tatvini,

vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji,

zavarovanje vseh transportov,

zavarovanje jamstvene dolžnosti,

zavarovanje stekla.

Glavni zastopstvi za Prekmurje:

v DOLNJI LENDAVI in v MURSKI SOBOTI.